

PROKLIKÁVACÍ ODKAZY

Průvodce začleňováním vícejazyčných dětí na ZŠ

Michala Hamplová a kolektiv

Pro zjednodušení práce s články a materiály, na které odkazujeme v publikaci, můžete využít tento dokument s proklikávacími odkazy na uváděné zdroje. Odkazy jsou roztříděny podle jednotlivých kapitol a budou v případě změn aktualizovány.

1.

Vícejazyčné děti

- Grafická vizualizace obsahu
- Proč a jak rozvíjet vícejazyčnost
- Překladové slovníčky
- J. Cummins: Vzdělávání vícejazyčných žáků
- Podpora vícejazyčnosti v ZŠ

- Konference METY z roku 2020: Videozáznam finského příspěvku na téma podpory vícejazyčnosti (Jenni Alisaari – Jazyková podpora ve Finsku)

2.

Spolupráce v rámci školy

- Klima školy (Prevence a zdravé klima třídy)
- Bez spolupráce to nepůjde (Spolupráce v rámci školy)
- Příručky ze ZŠ

- ŠPP a žáci se sociálním znevýhodněním (rozhovor NPI s I. Bočinskou a K. Kratochvílovou)
- Ondřej Lněnička, ředitel ZŠ prof. Švejcara, o týmu pro začleňování vícejazyčných dětí

3.

Příprava na příchod dítěte

- Informace od rodičů (Přijetí do základní školy)
- Převod známek ze zahraničí
- Komunikace s vícejazyčným dítětem a žákem
- Informace pro rodiče – jazykové verze
- Krabička první záchrany pro učitele
- Jednorázové aktivity pro podporu dobrých vztahů ve třídě
- Praktické ukázky třídnické hodiny
- Multikulturní výchova

- Přeložené dokumenty na webu NPI ČR
- Kde požádat o tlumočníka
- Integrovaná centra

4.

Přijetí do školy

- Přijímací pohovor a nastavení komunikace s rodiči na ZŠ (Přijetí do základní školy)
- Zapojení do činností v MŠ
- Informace pro rodiče – jazykové verze
- Jak může být podpořeno vaše dítě ve vzdělávání?
- Jak připravit na JPZ

- Přeložené dokumenty na webu NPI ČR
- Vzory pro přijímání do MŠ a ZŠ
- Kde požádat o tlumočnicka
- Integrovaná centra

5. Spolupráce s rodiči

- Jak komunikovat s rodiči
- Informace pro rodiče – jazykové verze

- Přeložené dokumenty na webu NPI ČR
- Kde požádat o tlumočníka
- Integroční centra

6.

Péče o duševní pohodu

- Abychom se všichni měli ve škole dobře...
- První kroky k vytváření pohody ve třídě
- Jednorázové aktivity pro podporu dobrých vztahů ve třídě
- Školní předměty
- Práce s třídním kolektivem
- Metodiky pro práci s třídním kolektivem s dětmi s OMJ
- Jak může dítě ovlivňovat jeho migrační zkušenost
- Psychologická podpora v ČR
- Další inspirace pro aktivity s třídním kolektivem
- Třídnické hodiny Michala Dubce

- Definice wellbeingu společnosti SOFA
- Nevypušť duši (nevypustdusi.cz)
- Supervize a intervize
- Vzdělávací program Varianty (Člověk v tísní)
- Psychologická podpora (K psychologovi)
- META: Jaká je škola u mě doma
- Metoda Panenky s osobností
- META: Jako Ty
- Stresové a jiné zátěžové situace u dětí v době válečné krize
- Jak pracovat s dětmi s náročným chováním (S. Goodman)
- Přednáška S. Goodmana na PedF UK

7.

Organizace výuky češtiny jako druhého jazyka

- Jazyková příprava na ZŠ
- Jazyková podpora na ZŠ
- Financování češtiny jako druhého jazyka a další podpory na ZŠ
- Jak zorganizovat výuku češtiny jako druhého jazyka ve škole
- Kurzy a akce společnosti META, o. p. s.
- Co učit a co hodnotit? (aneb rýžujeme zlato)
- Vzdělávací obsah ČDJ
- Kurikulum ČDJ a jazykový test pro ZŠ

- META: Organizujeme výuku češtiny jako druhého jazyka (publikace ke stažení)
- NPI ČR

8. Základy výuky češtiny jako druhého jazyka

- Materiály k tématům Kurikula ČDJ
- Struktura lekce češtiny jako druhého jazyka
- Jazyková diagnostika:
  - Orientační test
  - Jak zjistit úroveň češtiny – jazyková diagnostika
  - Jazyková diagnostika pro děti v MŠ a nečtenáře
  - Nástroj pro zjišťování jazykových kompetencí v ČDJ na ZŠ
- Jazyková příprava na ZŠ
- Jazyková podpora na ZŠ
- Financování češtiny jako druhého jazyka a další podpory na ZŠ
- Jak zorganizovat výuku češtiny jako druhého jazyka ve škole
- Materiály pro výuku ČDJ
- Učebnice a učební materiály
- Výuka v heterogenní skupině
- Checklist: Výuka češtiny jako druhého jazyka (ČDJ)

- META: Učíme češtinu jako druhý jazyk – průvodce pro učitele (publikace ke stažení)
- Kurikulum češtiny jako druhého jazyka
- META: Čeština2.cz
- META: Česky levou zadní
- Pracovní listy k rodinnému kurzu
- Desatero zásad úspěšné práce s heterogenní třídou
- Učitelovo hodnocení jazykové kompetence žáka v češtině
- Ukázky slovního hodnocení (NPI ČR)
- Jednoduše česky – videonávod
- Metodické webináře MOC ÚJOP UK
- Cyklus webinářů Pomoc, máme ve škole cizince
- Pásmo webinářů pro podporu integrace a vzdělávání jedinců s OMJ

9.

Zapojení vícejazyčného dítěte do běžné výuky

- Jak dlouho se učí vícejazyčné děti češtinu? A proč mluvíme o akademickém jazyku i na ZŠ a SŠ?
- Desatero do výuky
- Překladové slovníčky
- Slovníčky na ZŠ a SŠ
- Tvorba pracovních listů
- Pracovní listy
- Práce se slovní zásobou
- Jaké jsou úrovně slovní zásoby?
- Aktivace předchozích zkušeností a znalostí
- Vícejazyčnost
- Klíčový vizuál Plody
- Grafická vizualizace obsahu
- Prostor pro komunikaci
- Prostor pro produkci jazykových dovedností
- Co znamená kontinuální způsob učení (z hlediska výuky jazyka)?
- Příručky ze ZŠ
- Strategie propojování obsahu a jazyka
- Ve škole nabízíme různou podporu, aby každé dítě mohlo uspět
- Pedagogická diagnostika na ZŠ
- Co učit a co hodnotit? (aneb rýžujeme zlato)
- Plány podpory na ZŠ

- META: Učíme češtinu jako druhý jazyk – průvodce pro učitele (publikace ke stažení)
- META: Jak jsme organizovali přípravný kurz

10.

Asistenti pedagoga u vícejazyčných dětí

- Dvojazyční asistenti pedagoga
- Financování asistentů pedagoga
- Desatero spolupráce pedagoga s asistentem
- Informace pro rodiče – jazykové verze

- Přeložené dokumenty na webu NPI ČR
- Integrační centra
- Kde požádat o tlumočnicka
- META: Asistujeme u dětí s odlišným mateřským jazykem

11.

Vícejazyčné dítě se speciálními vzdělávacími potřebami

- T. Buzan: Myšlenkové mapy pro děti
- Práce s dětmi se SVP (materiály UPOL)
- Seznam PPP v ČR
- Seznam SPC v ČR
- Seznam SVP v ČR

12.

Příprava na přechod ke střednímu vzdělávání

- Publikace ke kariérovému poradenství na ZŠ
- Uzpůsobení přijímaček pro žáky s OMJ
- Přijímací řízení na SŠ
- Jazyková podpora na ZŠ
- Jak zorganizovat výuku češtiny jako druhého jazyka ve škole
- DT – Na co se mě vlastně ptají
- DT – Cvičení (Na co se mě vlastně ptají?)
- Desatero tipů, jak na jednotné přijímačky z ČJL (Desatero tipů pro žáky, jak na didakťák)
- Slovní druhy (návčik k DT)
- Korektura textu – najdi chybu (Korektura textu k DT pracovní list)
- Metodické tipy a sylabus přípravného kurzu na JPZ

- C-Game (online hra pro inspiraci v profesní orientaci)
- META: Levou zadní online
- META: Čeština levou zadní (aplikace)
- META: Praktický rádce
- CERMAT: Testy JPZ z minulých let
- ČŠI: InspIS SETmobile (Procvičování online)
- Interaktivní cvičení – část 1 a část 2 vytvořená z testových úloh z minulých let
- Umíme česky
- iČeština.cz
- Doučování přes Zapojme všechny
- META: Levou zadní I
- META: Levou zadní II
- META: Gramatická příručka

13.

Podpůrná síť školy

- Vše se lépe daří, když se spojí síly
- Psychologická podpora v ČR
- META kontakty
- Jazyková podpora na ZŠ
- Financování češtiny jako druhého jazyka a další podpory na ZŠ

- Střední článek podpory MŠMT
- NPI kontakty
- Integrovaná centra
- Národní síť místních akčních skupin v ČR
- Tematické zprávy ČŠI

14.

Přílohy

- Plakát do sborovny: Tak abychom si rozuměli
  - Spolupráce školy a rodičů vícejazyčných dětí
  - Cíle vzdělávacího obsahu ČDJ
  - Materiály pro výuku ČDJ
  - Učebnice a učební materiály
  - Checklist: Výuka češtiny jako druhého jazyka (ČDJ)
  - Nástroje jazykové diagnostiky
  - Raketa – spolupráce AP+P
-

- META: Učíme češtinu jako druhý jazyk – průvodce pro učitele (publikace ke stažení)
- META: Česky levou zadní (o e-learningu)
- META: Česky levou zadní (o aplikaci)
- META: Čeština2.cz
- Aplikace pro školní i domácí procvičování:
  - Quizlet – hlavní stránka
  - Quizlet – hotové procvičování
  - Moje čeština
  - pravopisne.cz
  - Umíme česky

15.

Zdroje

Legislativní zdroje

- Strategie 2030+
- Úmluva o právech dítěte
- Zákon č. 561/2004 Sb. (Školský zákon)

Literatura dostupná na internetu

- BRABEC, J., KREISLOVÁ, B., ZÁBRANOVÁ, L. *Jak efektivně zavést kariérové poradenství do škol*
- CUMMINS, J. *Vzdělávání vícejazyčných žáků*
- DUBEC, M. *Metodika práce třídního učitele s tématy osobnostní a sociální výchovy*
- EARLY, M., TANG, G. N. *Helping ESL students to cope with Content-based texts*
- FIALOVÁ, M. *Metodika vedení třídnických hodin*
- GAUNT, A. *ESL/EFL reading of content text*
- HLAĎO, P. *Příručka k volbě povolání aneb Co by měl znát výchovný poradce na základní škole*
- IGOA, C. *The Inner World of the Immigrant Child*
Kariérová poradkyně. Kariérový poradce
- KOURKZI, A. *Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání. Vstupní orientační test pro určení úrovně českého jazyka u žáků s odlišným mateřským jazykem v základním vzdělávání*
- MOHAN, BERNARD A. *LEP Students and the Integration of Language and Content: Knowledge Structures and Tasks*
- NOSÁLOVÁ, B. a kol. *Učíme češtinu jako druhý jazyk – průvodce pro učitele*
- PROKOPOVÁ, Z., POETA, M., TITĚROVÁ, K. *Asistujeme u dětí s odlišným mateřským jazykem: praktická příručka pro asistenty a asistentky pedagoga v ZŠ*
- PROKOPOVÁ, Z., POETA, M., TITĚROVÁ, K. *Asistujeme u vícejazyčných dětí. Stručná dvojязыčná příručka pro ukrajinské asistentky a asistenty pedagoga*
- *Příručka pro snadnější porozumění s cizincem*
- *Příručka pro začleňování dětí s OMJ ve FZŠ Tábořská*
- *Příručka pro začleňování dětí s OMJ v ZŠ Jeseniova*
- *Příručka pro začleňování dětí s OMJ v ZŠ prof. Švejcara*
- SICHINGEROVÁ, L. a kol. *Metodická příručka pro adaptačního koordinátora*
- SKÁCELOVÁ, L. *Metodika vedení třídnických hodin*
- SOUTH, H. (ed). *NALDIC Working Paper 5 The Distinctiveness of EAL: A Cross-Curriculum Discipline*
- STRÁDAL, J. a kol. *Návrh koncepce Integrovaného systému kariérového poradenství*
- ŠMEJKALOVÁ, R., SCHMIDOVÁ, K. *Třída v pohodě aneb aktivity pro podporu dobrých vztahů mezi žáky*
- TITĚROVÁ, K. a kol. *Jak jsme organizovali přípravný kurz*
- TITĚROVÁ, K., NOSÁLOVÁ, B., LACINOVÁ, P., ZAORALOVÁ, J., SLEZÁKOVÁ, M., MLYNÁŘOVÁ, H. *Organizujeme výuku češtiny jako druhého jazyka*
- VÁVROVÁ, P. a kol. *Jaká je škola u mě doma*
- *Začleňování vícejazyčných dětí, ZŠ Praha-Kbely. Příručka pro pedagogy a další pracovníky školy*